= door Elisabeth de Montsouris =

Nieuwe verhalenbundel van Goslinga is uit

FEITEN EN FICTIE UIT DE SLAVENTIJD

Een *schiethuus* noemde zijn vriend hem, toen hij in 1971 zijn eerste verhalenbundel niet onder eigen naam durfde te publiceren. Cornelis Goslinga (83) was toen nog bang dat hij zijn naam als historicus zou verknoeien, wanneer het boek slecht beoordeeld mocht worden. Dat bleek mee te vallen.

Deze week verschijnt alweer zijn zesde bundel, *Een zweem van weemoed*. Niet onder dat eerste pseudoniem Marek de Corte; Goslinga's eigen naam prijkt dit keer trots op de kaft.

Vijf van zijn zes verhalenbundels gaan over de slaventijd op Curaçao, een heeft Amerika in deze eeuw als thema. Sinds de jonge geschiedenisleraar in 1946 op het eiland kwam om aan de eerste leerlingen van de Algemene Middelbare School (later PSC) les te geven, heeft de historie van het Caribische gebied hem geboeid. Hij rolde er eigenlijk als vanzelf in. Dat ging zelfs zover dat hij in 1956 in Nijmegen promoveerde op een proefschrift over de emancipatie van de slaven op de Nederlandse eilanden in het Caribisch gebied.

De kern van de door de auteur geïllustreerde verhalenbundels ligt in het Rijksarchief in Den Haag. Daar bracht Goslinga soms weken door voor onderzoek. "Ik las er onder meer de notulen van de koloniale raad van Curaçao. Die fungeerde tevens als hof van criminele justitie, dus er zaten ook verslagen bij van veroordelingen van slaven en van blanken. Voor mijn wetenschappelijke boeken en artikelen kon ik die zaken niet gebruiken, maar ik kon er best wel eens een verhaaltje over schrijven, dacht ik".

Die 'verhaaltjes' bleken al gauw zijn 'leuke tussendoortjes' te worden. "Als ik een tijd aan een wetenschappelijk boek had gewerkt, wilde ik wel eens wat anders. Dan schoof ik de wetenschap even terzijde en wijdde me een paar weken aan een aantal verhalen".

Gefantaseerde verhalen over de slaventijd met een groot historisch gehalte. Menselijke verhalen over een pastoor, die zo arm is dat hij maar in de koffiehandel gaat; over grafschenners en dieven, die met de plaatselijke hoeren blijken samen te werken; of over die arme blanke onderwijzer, die tijdens de slavenopstand niet zo gauw uit landhuis Klein Santa Martha weet weg te komen. De rebellerende slaven kennen geen pardon: ze geselen hem, snijden zijn geslachtsdelen af en binden hem aan de staart van een paard vast. Tegen de tijd dat ze opstandelingenleider Tula hebben bereikt heeft de man de geest gegeven en is Tula zijn mogelijke gijzelaar kwijt.

De slaven worden gepakt en dan volgt een gruwelijk verhoor van een van hen, Dessalines. "Dat verhoor heb ik zelf bedacht, maar het is gebaseerd op verslagen van diverse verhoren die ik in het Rijksarchief vond".

Ondanks al die bloedstollende folteringen van slaven, kijkt Goslinga niet neer op de slavenhouders. "Je kunt de maatstaf van onze tijd niet in een andere periode gebruiken. Als ik zelf als blanke in die tijd had geleefd had ik ongetwijfeld ook slaven gehouden en het systeem verdedigd. Ook al kan ik me dat nu nauwelijks voorstellen. Slavernij is een afschuwlijk instituut".

Op school vertelde Goslinga ook al verhalen. "Maar ja, ik was geschiedenisleraar, dus ik kon het niet te veel doen. Wel af en toe een anekdote. Als ik hele verhalen was gaan vertellen, had de directeur me aan mijn jasje getrokken".

Curaçao beviel prima, maar begin jaren zestig werd hij door persoonlijke omstandigheden gedwongen een baan in de Verenigde Staten te zoeken. Gelukkig was hij inmiddels gepromoveerd en had hij ook al enkele wetenschappelijke artikelen het licht doen zien. De Universiteit van Californië (Berkeley) wilde hem dan ook wat graag als hoogleraar Latijsamerikaanse geschiedenis hebben.

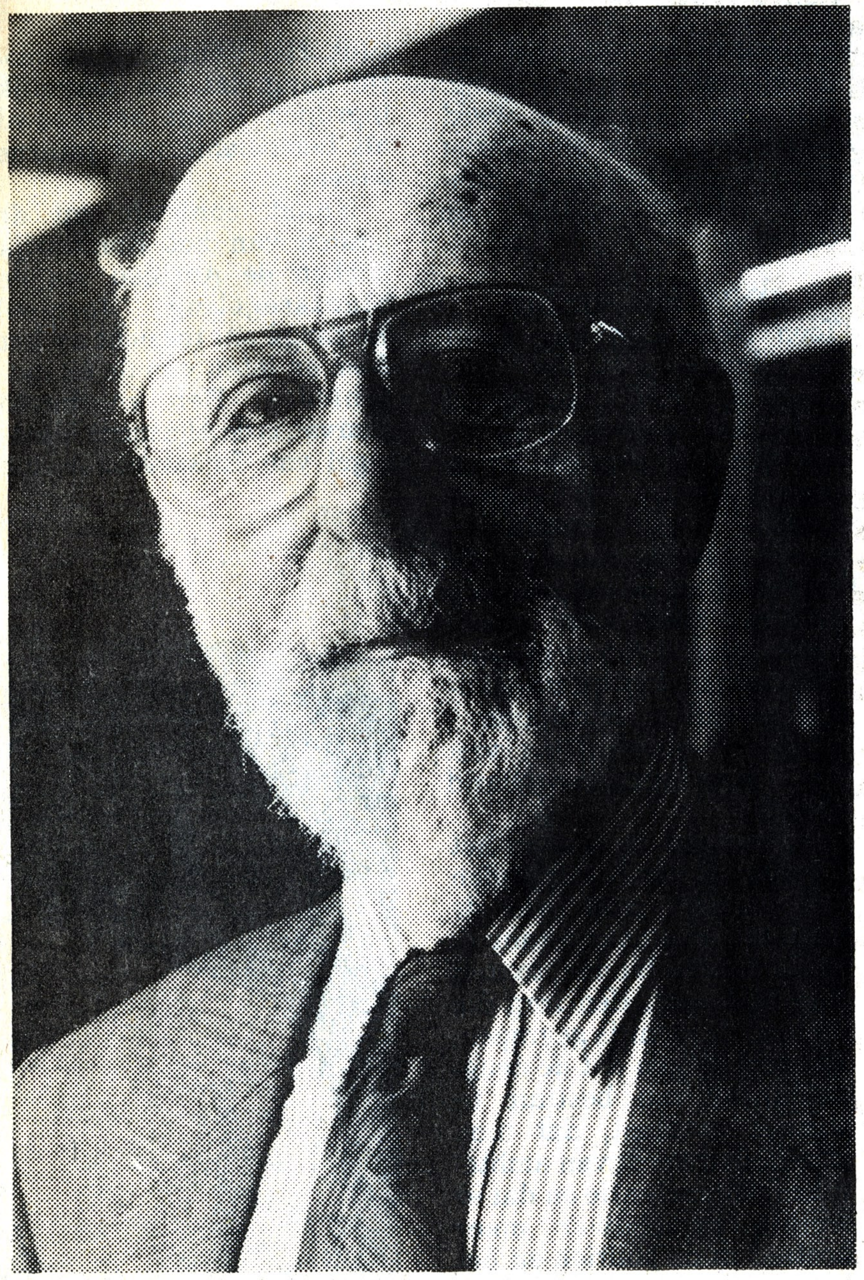

■ CORNELIS GOSLINGA

"En toen werd ik ineens dat hoger onderwijs in geduwd. Het hele Stuyvesant had zeshonderd leerlingen, in Berkeley kreeg ik op m'n eentje een groep van vijf- tot zeshonderd studenten voor me. Gelukkig had ik wel een stuk of tien *teacher assistants* tot mijn beschikking. Zonder hen had ik het nooit gered. Vooral het hoofd van de assistenten heeft mij over de grootste problemen heen geholpen".

"Het waren ook nog eens de woelige jaren zestig, waarin de studenten voor vrijheid van meningsuiting op de campus pleitten. Voortdurend opstootjes op de campus. De actievoerders postten rond de collegezalen en als ik college wilde geven, kwam er geen enkele student".

"En dan die eindeloze *faculty meetings* met zo'n duizend proffen, stelt u zich dat eens even voor. En maar debatteren en discussiëren. Iedereen wist een oplossing, maar er kwam niets van terecht".

Hoe goed het hem ook beviel in Berkeley, de Cariben, zijn specialisme, lokten. Goslinga gooide eens wat visjes uit in Florida - 'daar was ook het *Center for Latin American Studies* gevestigd' - en kreeg tot zijn vreugde een baan aan de Universiteit van Florida (Gainesville) aangeboden. "Ach ja, ik had de tijd mee, toen ging dat nog zo makkelijk", zegt hij relativerend.

Inmiddels woont Goslinga ruim dertig jaar in de Verenigde Staten. Tel daar de vijftien jaar Curaçao bij op en de vraag rijst of hij zich nog wel Nederlander voelt. "Ja zeker, ik heb ook nog wel eens een beetje heimwee", geeft hij volmondig toe. "Mijn Nederlandse nationaliteit heb ik dan ook nooit opgegeven".

Aan dat heimwee kan hij regelmatig toegeven: "Ik heb een flatje in Den Haag. Daar zit ik soms hele zomers, als ik in het Rijksarchief werk". Maar teruggaan naar Nederland om er te wonen, gaat hem toch iets te ver. "Na zoveel jaar ben je die koude Hollandse winters wel ontwend".

Cornelis C, Christiaan: Een zweem van weemoed
Caribbean Publishing nv; NAfl. 29,50
ISBN 99904 0 075 X